

3. 1. 2020

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Proti komu míří hromadné žaloby v České republice

Na přelomu července a srpna 2019 obdržela Vláda k projednání aktualizovaný návrh zákona o hromadných žalobách, který se částečně vypořádal s kritikou principu automatického odhlašovacího řízení.

Vývoj hromadných žalob a jejich inkorporaci do našeho právního řádu pro Vás od začátku sledujeme a nyní se zaměříme na otázku, proti komu konkrétně hromadné žaloby míří a zda je možno vést paralelně jak řízení o hromadné žalobě, tak řízení o individuálním sporu.

Ačkoliv připravovaná evropská směrnice o zástupných žalobách navádějící členské státy k zakotvení institutu hromadných žalob do jednotlivých právních řádů hovoří pouze o ochraně společných zájmů spotřebitelů, český návrh zákona o hromadných žalobách je v tomto ohledu zatím mnohem širším. Dle navrhované české úpravy má být možno hromadnou žalobu podat **proti jakémukoliv subjektu v jakémkoliv otázce soukromého práva**. Vyjmuty z působnosti jsou pouze práva, o kterých nelze uzavřít smír (věci projednávané dle zákona upravujícího zvláštní řízení soudní) a dále práva na náhradu újmy způsobené při výkonu veřejné moci podle jiného zákona (rozuměj hromadné žaloby proti státu).

Adresáty hromadných žalob tak v českém právním řádu budou moci být zejména **poskytovatelé telekomunikačních či bankovních služeb, velké stavební či automobilové společnosti, e-shopy, cestovní kanceláře atp.** Členem skupiny, která hromadnou žalobu prostřednictvím svého člena (tzv. zástupce skupiny) či správce skupiny podává, pak může být v zásadě kdokoliv, tedy i podnikatel.

Ministerstvo spravedlnosti pak ve své důvodové zprávě k návrhu zákona o hromadných žalobách nepřímo **již k některým hromadným žalobám nabádá**. Hovoří např. o tzv. kauze **Dieseltgate**, kdy dle dostupných informací bylo na území České republiky zakoupeno cca 160.000 automobilů koncernu Volkswagen, do nichž byl nainstalován software na umělé snižování oxidu dusíku. Celková škoda vlastníků aut v České republice je odhadována v řádech několika miliard korun českých. Další kauzu, kterou Ministerstvo spravedlnosti konkrétně v důvodové zprávě zmiňuje, je jednání realitní kanceláře **PROLUX CONSULTING**, která zneužila odbornou neznalost a nezkušenost svých zákazníků, v daném případě spotřebitelů, a vylákala z nich podvodnou praktikou finanční prostředky, kdy poškozeno je cca 5.000 zákazníků a celková výše škody činí celkem cca 20.000.000,- Kč. Na jednoho zákazníka vychází škoda ve výši cca 4.000,- Kč, což je právě typický příklad vedoucí ke vzniku institutu hromadných žalob. Lze rozumně předpokládat, že jednotliví poškození zákazníci by s ohledem na zvážení možné časové a finanční náročnosti individuálního soudního řízení svůj nárok

spíše vůbec neuplatnili, nicméně v případě hromadného řízení, kdy bude zákazník do řízení automaticky přihlášen, případně se aktivně do řízení přihlásí, bude pro něj tato varianta řízení schůdnější, a to jak z časového, finančního i administrativního hlediska.

Co se pak týká možného souběhu jednotlivých řízení, v zásadě platí, že **pokud se někdo rozhodne vymáhat svůj nárok individuálně**, tedy nikoliv prostřednictvím hromadného žalobního návrhu, **bude mu taktový postup umožněn**, ovšem má pro takový případ platit několik omezení.

V případě, kdy se účastník domáhá svého práva v individuálním řízení a v jeho průběhu je zahájeno hromadné řízení odhlašovací, je zapotřebí, aby se účastník z odhlašovacího řízení odhlásil, aby v individuálním sporu mohl pokračovat i nadále. Pokud by tak účastník neučinil, bylo by individuální řízení přerušeno a účastník by tak musel vyčkat výsledku v řízení hromadném.

V případě, kdy je o hromadné žalobě vedeno řízení přihlašovací, nikdo není do takového řízení automaticky zahrnut a je na rozhodnutí účastníka, zda se připojí do řízení přihlašovacího či zda bude vést svůj spor individuálně. Soud, který však individuální řízení vede, je povinen účastníka o existenci hromadného přihlašovacího řízení alespoň informovat.

Dle návrhu zákona o hromadných žalobách bude dokonce umožněno vést **i několik paralelních hromadných řízení vedle sebe**, ovšem za splnění následujících podmínek:

V případě, kdy je o sporu vedeno řízení odhlašovací, a toto řízení je pravomocně soudem k jednání připuštěno, není možno vést v téže věci další odhlašovací řízení. Pokud se však někteří členové skupiny z odhlašovacího řízení odhlásí, mohou společně ve věci zahájit řízení přihlašovací.

Pokud je pravomocně rozhodnuto o vedení přihlašovacího řízení, zahájení přihlašovacího řízení paralelního v téže věci není zákonnou úpravou nikterak omezeno.

V návaznosti na shora uvedené je však vhodné zvážit, jak své náklady při vymáhání poškozených práv co nejlépe minimalizovat a jaké řízení bude pro účastníka nejvýhodnějším a zároveň i nejvhodnějším. Srovnáním nákladů hromadného a individuálního řízení se budeme věnovat právě v našem dalším článku ze série hromadných žalob.

Mgr. Suzan Saidamová,
advokátní koncipientka

[SAMAK](#)

Purkyňova 2
110 00 Praha 1

Tel.: +420 211 222 244
e-mail: info@samak.cz

Další články:

- [Nepřevzaté povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních - hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)